

jb Lorenz
Expertbureau sociaal domein

De 5 belangrijkste effecten van IZA op de werking en het gebruik van zorg en ondersteuning in het sociaal domein

*De zorg voor iedereen
toegankelijk,
kwalitatief goed en
betaalbaar houden.
Dat is de uitdaging
waar we de komende
decennia voor staan
in Nederland.*

Dat nieuwe
zorglandschap kan
geen vorm krijgen
zonder de
betrokkenheid van de
samenleving.

Met het Integraal
Zorgakkoord is een
grote stap gezet en is
de basis gelegd om in
samenhang te komen
tot het ontwerp van
een nieuw
zorglandschap.

Die betrokkenheid is
belegd in het GALA
waarbij gemeenten
een belangrijke rol
toebedeeld hebben
gekregen om de
gezondheid van (hun)
inwoners te
bevorderen.

Grenzen zijn bereikt

- Niet alleen Nederland loopt tegen de grenzen van de houdbaarheid van de zorg op; ook in tal van andere Westerse landen is in meer of mindere mate sprake van het feit dat de huidige wijze van organisatie van zorg eindig blijkt.
- Ongeacht de wijze waarop het zorgstelsel in de verschillende landen is georganiseerd.
- De dubbele vergrijzing, technologische vooruitgang en de daarmee gepaarde stijging van zorgkosten in combinatie met het gegeven dat de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt (door diezelfde vergrijzing): dit zijn slechts een aantal van de factoren.
- Die factoren hebben geleid tot het besef dat we met elkaar een maatschappelijke opgave hebben die zijn weerga niet kent.

1. Steeds meer betaaltitels in Zvw worden gecombineerd met compensatieplicht gemeenten in sociaal domein

Deze ontwikkeling vraagt minimaal afstemming van inkoopkaders van gemeente en zorgverzekeraars en wellicht zelfs harmonisatie van inkoopkaders.

Een voorbeeld hiervan is valpreventie. Aan de ketenaanpak valpreventie zijn via het GALA (in de SPUK) doelstellingen gekoppeld, namelijk: per 2023 krijgt jaarlijks 14% van alle thuiswonende ouderen (65+) een risico-inschatting en bij 3% van alle thuiswonende ouderen (65+) wordt een erkende valpreventieve beweeginterventie aangeboden. Lees hier meer: <https://sociaal-domein.nu/2023/07/kanttekeningen-bij-de-ketenaanpak-valrisico/>.

Ouderen komen in aanmerking voor een trainingsprogramma onder begeleiding van een fysio- of oefentherapeut, betaald vanuit het basispakket van de zorgverzekering als sprake is van een hoog valrisico in combinatie met onderliggende of bijkomende somatische of psychische problemen. Zonder die onderliggende of bijkomende problemen kunnen ouderen met een hoog valrisico de valpreventieve beweegprogramma's via de gemeente volgen.

2. Voorbehouden handelingen worden steeds vaker aan mantelzorgers of netwerk overgelaten

‘Door het vergroten van de mogelijkheden om informele zorg in te zetten kan de zelfredzaamheid van cliënten vergroot worden. (Specifiek als het gaat om handelingen die nu zijn voorbehouden aan gediplomeerden). Het is belangrijk dat de informele zorgverleners goed begeleid worden in het aanleren van de handelingen. Dit om de risico’s voor de gezondheid van de cliënt te voorkomen.’

Dit is een passage uit de Kamerbrief van de minister van Langdurige Zorg. Een medisch professional bepaalt of er wel of geen sprake is van een medisch noodzakelijke (be)handeling. Dat is altijd een Zvw-bekostigde taak geweest. Na beoordeling ‘niet-medisch’ volgt: onderzoek gemeente in het kader van compensatieplicht Wmo. Gevolg: een grotere druk op voorzieningen vanuit de Wmo.

Lees hier meer: <https://www.de-eerstelijns.nl/2022/10/mantelzorger-als-de-kip-met-gouden-eieren/>

3. Pakketagenda Zorginstituut Nederland

De geprioriteerde onderwerpen komen vooral uit de eerste lijn (zoals huisartsen en wijkverpleging), vanuit de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en de langdurige zorg (LZ). Bij LZ gaat het erom hoe we de samenwerking tussen professionele netwerken en vrijwilligersnetwerken vormgeven om de zorg voor ouderen en chronisch zieken in de toekomst toegankelijk, goed en betaalbaar te houden. In deze passage van de pakketagenda zit de crux: er moet een beter samenspel komen tussen gemeenten, zorgkantoren en zorgverzekeraars. Dit vraagt van gemeenten een gedegen visie en inzicht in de effecten van de uitvoering van de pakketagenda.

Lees hier meer:

<https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2023/07/18/pakketagenda-passende-zorg-stuurt-op-betere-inzet-personeel>

4. Samenwerking huisartsenzorg en sociaal domein wordt verstevigd in het IZA

In het IZA wordt sterk ingezet op de samenwerking tussen huisartsenzorg, GGZ en sociaal domein als het gaat om de afbuiging van het gebruik van GGZ-zorg. In het IZA zijn niet-vrijblijvende afspraken gemaakt over de ontwikkeling van een zorginfrastructuur van mentale gezondheidscentra waar onder regie van de huisartsen een triage plaatsvindt door sociaal werk of wijkteams en mensen hun klachten kunnen verlichten of oplossen door lotgenotencontact.

Lees hier meer:

<https://www.de-eerstelijns.nl/2022/07/de-zomerspecial-van-de-eerstelijns-is-beschikbaar-en-hij-is-zeer-de-moeite-van-het-lezen-waard/>

<https://sociaal-domein.nu/2022/06/het-krakende-scharnier-tussen-huisarts-ggz-en-sociaal-domein/>

*5. Preventie en medisch domein worden steeds sterker aan elkaar verbonden maar afbakening van preventie vindt plaats **IN het medisch domein***

- Mensen met een grote kans op ziekte kunnen individuele preventie krijgen.
- Partijen moeten steeds meer gezamenlijk werken aan het voorkomen en uitstellen van ziekten. **Denk aan vormen van ondersteuning en begeleiding van mensen vanuit de gemeente of het onderwijs bij het toewerken naar een gezondere leefstijl.**
- Hierbij is het voor betrokken partijen niet altijd duidelijk onder welke wet de kosten vallen.
- Het Zorginstituut constateert dat de context van preventie in de afgelopen jaren is veranderd.
- Het aanbod van effectieve preventieve interventies neemt toe.
- Ook hebben zorgverleners meer aandacht voor proactieve zorgplanning bij kwetsbare groepen.
- Het Zorginstituut werkt met het recent gestarte programma 'Preventie in de Zorgverzekering' aan verdere verduidelijking van de grens tussen maatschappelijke en medische zorg.

Lees hier meer: <https://www.de-eerstelijns.nl/2022/01/stevenshof-vitaal-vanuit-urgentie-naar-preventie/>

Meer weten? Schrijf je in voor 1 van onze masterclasses!

1. Op 6 oktober organiseren we de [Masterclass samenwerkingsverbanden en mededinging in het licht van IZA](#) op de prachtige locatie De Vereeniging in Utrecht
2. Op 17 oktober organiseren we de [Masterclass Interprofessioneel samenwerken in het kader van IZA en GALA](#) op onze nieuwe trainingslocatie in Breda
3. Op 24 November organiseren we de [Masterclass Sociaal Domein voor de eerstelijnszorg. Nu inclusief IZA en GALA!](#) op onze nieuwe trainingslocatie in Breda

Op de hoogte blijven van het laatste nieuws in het Sociaal Domein of
De eerstelijnszorg?!

Download de apps Sociaal Domein en/of De Eerstelijns

Check onze websites:

www.de-eerstelijns.nl

www.sociaal-domein.nu

En bezoek onze communities op www.1sociaaldomein.nl

Bedankt en tot ziens!

